

ምርጫ ቦርድና የማስፈፀም ብቃቱ!

ከ ብድሆ

bidiho@yahoo.com

27ኛው የአፍሪካ እግር ኳስ ጨዋታ ለመከታተል ሁሉም የእግር ኳስ ማህበረሰብ በጉጉት እየተጠበቀ ነበር። ይህንን የግማሽ ፍፃሜ ጨዋታ ከሁሉም ጨዋታዎች ለየት የሚያደርገውና በጉጉት እንዲጠበቅ ያደረገው ነገር ግብፅና አልጀርያ በመገናኘታቸው ነበር። እንደሚታወቀው በደቡብ አፍሪካ ለሚካሄደውን የዓለም ዋንጫ ማጣርያ ውድድር አልጀርያ ግብፅን በማሸነፍ ብሎም ሁከትና ብጥብጥ መነሳቱ ስለሚታወቅ ሁለቱም በግማሽ ፍፃሜ የአፍሪካ ዋንጫ ላይ መገናኘታቸው የበለጠ እንዲደምቅ አድርጎት ነበር።

ይህን ፅሁፍ ለመፃፍ ያነሳሳኝ ስለነበረ እግር ኳስ ጨዋታው ሳይሆን እኔ ጨዋታው በኢትዮጵያ ሬድዮና ቴሌቪዥን በቀጥታ እየተላለፈ ስለነበር ጨዋታውን ምክንያት በማድረግ የተለያዩ የክብር ስፖንሰሮች ነበሩ። ትኩረቴ የሰበው ደግሞ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ የክብር ስፖንሰር ሆኖ ያስተላለፈውን መልእክት ነበር። ለነገሩ የኔ ትኩረት ብቻ ሳይሆን የመላ አገራችን ህዝብ ትኩረት እንደሚሰጥ እገምታለሁ። ምክንያቱም መጪው ምርጫ አራት ወር አካባቢ ስለቀረው ብሎም መጪው የአገራችን ፅግ ፈንታ የምንወስንበት በመሆኑ።

ቦርዱ የሚያከናውናቸው ያሉ ስራዎች በተወሰኑ ደቂቃዎች ለመግለፅ ቢያስቸግርም አንኳር ሊባሉ ይችላሉ ብሎ ያመነባቸውን ስራዎች ግን ለመስማት ችለናል። ሕገ መንግስቱ የሰጣቸውን ስልጣን በአግባቡ እየተጠቀሙ መሆናቸውን ለመገንዘብ ችያለው። ይህ ማለት መጪውን ምርጫ ነፃ፣ ፍትሃዊ፣ ሰላማዊ፣ ዲሞክራሲያዊና በመላው የአገራችን ህዝብና ተወዳዳሪ የፖለቲካ ደርጅቶች ዘንድ ተአማኒነት እና ተቀባይነት እንዲኖረው ሌተ ቀን እየሰራ መሆኑን አድምጠናል። ይህ ደግሞ ለአገራችን የዲሞክራሲ ስርዓት ግንባታ የማይተካ ሚና ይኖረዋል ብዬ እገምታለሁ።

በሌላም ትኩረቴ የሰበው የቦርዱ አባላት በምርጫ አፈፃፀም ሂደት ያላቸውን ልምድ ለማዳበር በምርጫ አስተዳደር ዙርያ ከፍተኛ ስልጠና ከመውሰዳቸው ባሻገር በዲሞክራሲ የተካኑ ተብለው ከሚታወቁ ሃገራት መካከል አሜሪካ፣ ጀርመን፣ ደቡብ አፍሪካ፣ ጋናና ቦትስዋና በመሄድ የምርጫ ሂደታቸውን በመታዘብ ተሞክሮ ማግኘታቸውን ስለማ በአገራችን ያሉ የቦርድ አባላት መጪውን ምርጫ ለማስፈፀም ያላቸውን ዝግጁነትና ብቃት ለመገንዘብ አስችሎኛል።

እንደሚታወቀው ከላይ የገለፅኳቸውን አገራት ምርጫ በማስፈፀም ረገድ የተሻለ ተሞክሮ ያላቸውና ያካሄዱትን ምርጫ ሰላማዊ በሆነ መንገድ ያጠናቀቁ በመሆናቸው የነሱን ተሞክሮ በመውሰድ መጪውን የአገራችን ምርጫ ሰላማዊ ሆኖ ይጠናቀቅ ዘንድ የአገራችን የምርጫ ቦርድ የወሰደውን ስልጠናና ተሞክሮ በተቋሙ የማስፈፀም ብቃት ላይ የነበረኝ አሉታዊ አመለካከት እንዳስተካክል ረድቶኛል።

ምክንያቱም በአንዳንድ የግል ጋዜጦች የሚወጡትን የተዛቡ አመለካከቶችን ሳነብና ቦርዱ ምንም እንቅስቃሴ እንደማያደርግ የሚያስመስል ፅሁፎችን ስከታተል ስለነበርኩ፣ እነሱ የሚሉትና ቦርዱ እየሰራቸው ያሉት ስራዎች በጣም የተራራቁ መሆናቸውን ተገንዝቤያለሁ። በዚህ አጋጣሚ ሳልጠቅሰው ማለፍ የሌለብኝ ነገር ካለ ሚዲያ ለአገራችን ልማት፣ ሰላምና መረጋጋት ትልቅ ድርሻ ያለው ተቋም ነው። በመሆኑም ተጨባጭ፣ ምክንያታዊና ሚዛናዊ የሆነ ዘገባዎች ማስተላለፉ የአገራችንን ምርጫ ሰላማዊ ስለሚያደርገው የሙያው ስለምግባር በአግባቡ መወጣት ይገባችዋል እላለሁ። ይህ ማለት ግን አብዛኛዎቹ የጋዜጠኝነት የሙያ ስነ ምግባር ጠብቀው እየሄዱ አይደሉም ማለቴ እንዳልሆነ እንድትገነዘቡልኝ እወዳለሁ።

እንደሚታወቀው የምርጫ ቦርዱ ፅሕፈት ቤት ባለድርሻዎች ብዙ ናቸው። ከነዚህ ባለድርሻዎች መካከል ዋና ዋናዎቹ ህዝብ፣ መንግስት፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች፣ ሚዲያ ... ወዘተ ይጠቀሳሉ። ቦርዱ ከነዚህና ሌሎች ባለድርሻዎች ጋር ሕግና ስርዓት በጠበቀ መልኩ እጅና ጓንት ሆኖ መስራት እንደሚጠበቅበት የሚያጠያይቅ አይመስለኝም። ተቋሙ የአፍሪካ ዋንጫ የክብር ስፖንሰር ሆኖ ባስተላፈው መልእክት ላይ 16 የሚሆኑ ደንቦችና መመርያዎች ከፖለቲካ ፓርቲዎች እንዲሁም ከተለያዩ ባለድርሻ አካላት ጋር ምክክርና ውይይት ተደርጎ እንደወጣ ስለማ እውነቴ ነው የምላቹ ልቤ በሀሴት ነው የሞላው።

ምክንያቱም በአገራችን ከዴሞክራሲ ባህላቸን ጋር ተያይዞ የፖለቲካ ፓርቲዎች በአንድ ተሰባስበው ተወያይተውና ተደራድረው ሰጥቶ በመቀበል መርህ መስማማት እምብዛም አይደለም። ቦርዱ ግን ይህንን ተቋቁሞ አወያይቶ አስማመቶ የተሻሻለው የምርጫ ሕግ መሰረት በማድረግ ሁሉም ፓርቲዎች አሳትፎ፣ አወያይቶና አግባብቶ 16 የሚሆኑ ደንቦችና መመርያዎች ማውጣቱ የቦርዱ አባላት አቅም ከፍተኛ እንደሆነ የሚያሳይ ይመስለኛል።

በሌላም 65 የፖለቲካ ድርጅቶች ተወያይተው የተሰማሙበትና በመጨረሻም ሕግ ሆኖ የወጣው የስነ ምግባር አዋጅ ላይ ቦርዱ የማስተባበርና የማወያየት ሚና እንደተጫወተ ይታወቃል። በዛን ጊዜ ትልቅ የሚዲያ ሽፋን ስለተሰጠው ይህን ጉዳይ አብዛኛዎቻችን እናውቀዋለን። ይሁን

እንጂ በዛ ጊዜ አንዳንድ የፖለቲካ ደርጅቶች ቦርዱ ሕግ የማውጣት ስልጣኑን ተነጥቀዋል ሲሉ ሰምተን ነበር። በዛን ጊዜ የኢትዮጵያ ብሔራዊ የምርጫ ቦርድ ምክትል ሰብሳቢ ክቡር ዶክተር አዲሱ ገብረእግዚአብሔር ሲመልሱ « አንድ ነገር ተነጠቀ የሚባል ከመጀመርያው በእጅህ ሲኖር ነው» ብለው ነበር። እኔም እስካሁን ይህን መልሳቸው ትክክል፣ አሳማኝና አስተማሪ በመሆኑ አልረሳሁትም። ሁላችንም እንደምናውቀው ሕግ የማውጣት ስልጣን የተሰጠው ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት እንጂ ለማንም ስላልደለ፣ ምርጫ ቦርድ ከመጀመርያውም ሕግ የማውጣት ስልጣን በእጁ አልነበረምና ምኑ እንደተነጠቀ አልገባኝም ። ይልቁንስ መጪውን የአገራችን ምርጫ በሁሉም መለኪያዎች ደረጃውን የጠበቀ ለማድረግ የስነ ምግባር ሕግ የማይተካ ሚና ስላለው ቦርዱ የማስተባበርና የማወያየት ሚና መጫወቱ ትክክልና ተገቢ ይመስለኛል።

የኢትዮጵያ ህዝብ ለቦርዱ የሰጠው ትልቅ ሃላፊነት አለ። በሕገመንግስቱ በተሰጠው ስልጣን መሰረት ነፃና ትክክለኛ ምርጫ በገለልተኝነት እንዲያካሄድለት ይፈልጋል። ህዝቡ ሕገመንግስቱ የሰጠውን የሉዓላዊ ስልጣን ባለቤትነት ከመቼውም ጊዜ በበለጠ እንዲረጋገጥለት ይፈልጋል። መጪው ምርጫ ነፃ፣ ፍትሃዊ፣ ዲሞክራሲያዊ እንዲሆንለት ይፈልጋል።

ምርጫ ቦርድ ይህንን የሕዝብ ፍላጎት መልስ ለመስጠት ቅድመ ዝግጅቱን እንዳጠናቀቀ ነግሮናል። ከነዚህ መካከል ከአገራችን መልክዓ ምድራዊ አቀማመጥ ጋር በጣም አስቸጋሪ ስራ የሚባለውን የሎጂስቲክ አቅርቦትን በተሳካ ሁኔታ ለሁሉም የምርጫ ክልሎችና የምርጫ ጣቢያዎች በወቅቱ ማሰራጨቱ ስሰማ ቦርዱ ምን ያህል ቅድመ ዝግጅቱን እንዳጠናቀቀ የሚያሳይ ሃቅ ነው። እስካሁንም የምርጫ ቁሳቁስ እጥረት አጋጥሞናል ያሉ የምርጫ ክልሎች ስላልሰማሁ ሃቁን ይበልጥ ያጎላዋል።

የመጨረሻውና ወሳኙ ጉዳይ በመላ አገሪቱ ስለሚገኙ የምርጫ አስፈፃሚዎች የገለልተኝነት ጥያቄ ነው። ማንኛውም የምርጫ አስፈፃሚ ለሕገ መንግስቱ ታማኝና የማንም ፖለቲካ ፓርቲ አባል መሆን እንደሌለበት ይታወቃል። ቦርዱም ይህንኑ ለማድረግ በየደረጃው የሚገኙ የምርጫ አስፈፃሚዎችን ገለልተኛነታቸውን በማረጋገጥ፣ በተለይም በያዝነው አመት ለሚካሄደው ምርጫ ከ 60- 70 በመቶ የሚሆኑትን በአዲስ መልክ መልምሎና በቂ ስልጠና ሰጥቶ ማሰማራቱ መጪውን ምርጫ የህዝቡን ፍላጎትና ምኞት ያሳካ ይሆን ዘንድ ተቋሙ ሌተ ቀን እየሰራ መሆኑን ያስታውቃል።

ይሁን እንጂ ምርጫ ቦርድ ብቻውን የ 2002 ዓ.ም ምርጫ የሚፈለገውን ውጤት ሊያመጣ እንደማይችል ይታወቃል። መጪው ጠቅላላ ምርጫ ከመቼውን ጊዜ በበለጠ ነፃ፣ ፍትሃዊ፣ ሰላማዊና

ዴሞክራሲያዊ እንዲሆን መላው የአገራችን ህዝቦች፣ መንግስት፣ ፖለቲካ ፓርቲዎች እና የተለያዩ ባለድርሻ አካላት የበኩላቸውን ድርሻ መወጣት ይኖርባቸዋል።

በተለይ ህዝቡ የምርጫው ባለቤት ስለሆነ ብሎም የሉዓላዊነቱ መገለጫ በመሆኑ ቦርዱ ባስቀመጠለት የጊዜ ሰሌዳ መሰረት በነቂስ ወጥቶ በመመዝገብ ከወዲሁ ካርዱ መያዝ አለበት።

ለቦርዱ የማቀርብለት ምክር አዘል አስተያየት ካለ ልክ በአፍሪካ ዋንጫ የክብር ስፖንሰር ሆኖ የሰራቸውን ስራዎች በከፊል ያስተዋወቀንና የነበረን ብሻርታ በአብዛኛው እንደቀረፈልን ሁሉ በሌሎች ተመሳሳይ አጋጣሚዎችም የሚሰራቸው ያሉት ስራዎች ለህዝቡ ማስተዋወቅ አለበት እላለሁ። በአሁኑ ጊዜ ህዝቡ ስለ ምርጫ በቂ የሆነ መረጃ ይፈልጋልና። በአጠቃላይ ግን የኢትዮጵያ ብሔራዊ የምርጫ ቦርድ ያለውን የማስፈጸም ዓቅም የሚያኮራ ሆኖ አግኝቶታለሁ።

በመጨረሻ የግብፅና የአልጀርያ ጨዋታ ጥሩ የሆነ ፋክክር ብንጠብቅም የአልጀርያ ተጨዋቾች ባሳዩት ከሕግ ውጪና ሃይል የተሞላበት ጨዋታ በግብፅ አሸናፊነት ተጠናቋል።

ሰላም!